

Covid-19, tandvård och antibiotika

Peter Lundholm, leg tandläkare
Odontologiskt sakkunnig

2020-11-18

God vård och omsorg – en gemensam målsättning

Vad innebär en god hygienisk standard?

- Regelbunden utbildning av personal
- Tillgång till vårdhygienisk kompetens
- Utrustning och lokaler

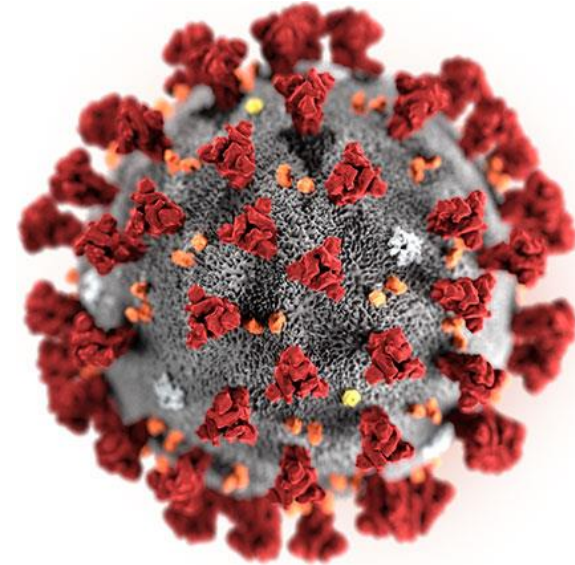
- Egenkontroll
- Rutiner och goda vårdmiljöer

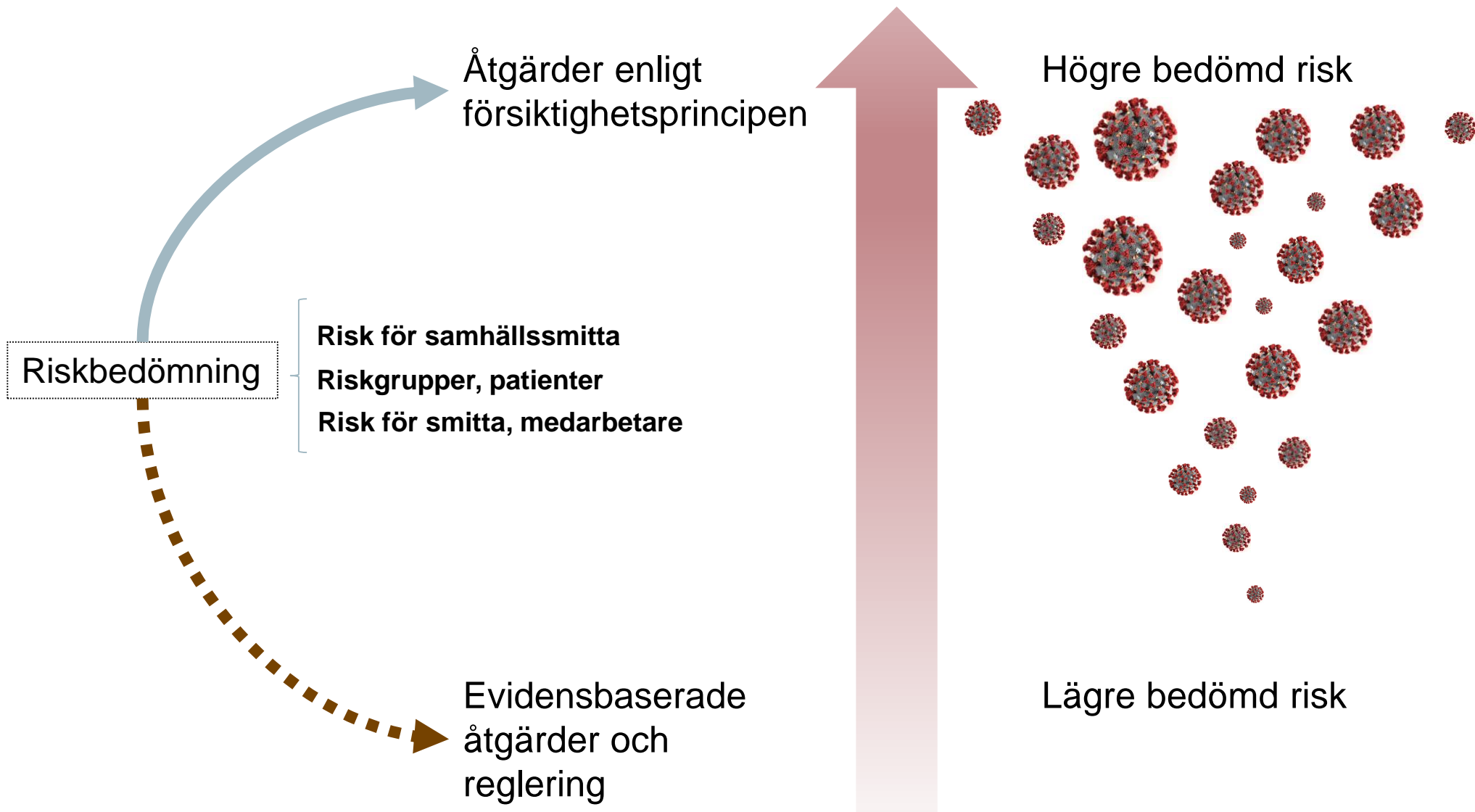
Ordning och reda – alla saker på sin plats

Hälso- och sjukvården (inklusive tandvården) kan förändras snabbt

SARS-Cov-2
Covid-19

Organisation, rutiner och regler för effektiv och säker vård med god hygienisk standard

Riskbedömning

- Risk för samhällssmitta
- Riskgrupper, patienter
- Risk för smitta, medarbetare

**Evidensbaserade
åtgärder och
reglering**

Organisation, rutiner och regler för effektiv och säker vård med god hygienisk standard

Riskbedömning

Risk för samhällssmitta
Riskgrupper, patienter
Risk för smitta, medarbetare

**Evidensbaserade
åtgärder och
reglering**

Avgränsade flöden på kliniken

Hålla avstånd, erbjuda vård på distans

Stanna hemma om man är sjuk: "triage"

Korrekt hantering av lokaler, ytor, instrument och utrustning

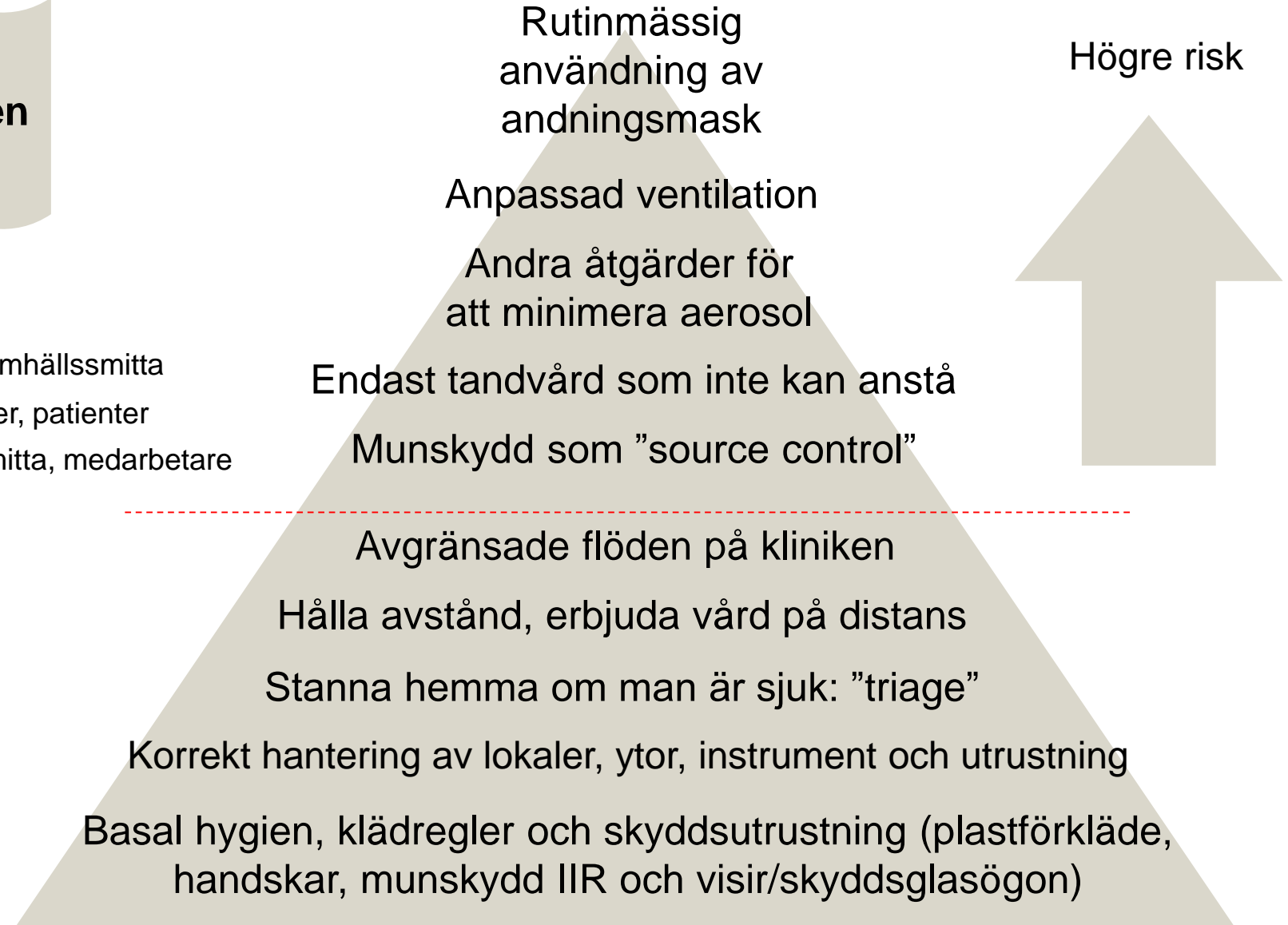
Basal hygien, klädregler och skyddsutrustning (plastförkläde, handskar, munskydd IIR och visir/skyddsglasögon)

Åtgärder enligt försiktighetsprincipen

Riskbedömning

- Risk för samhällssmitta
- Riskgrupper, patienter
- Risk för smitta, medarbetare

Evidensbaserade åtgärder och reglering

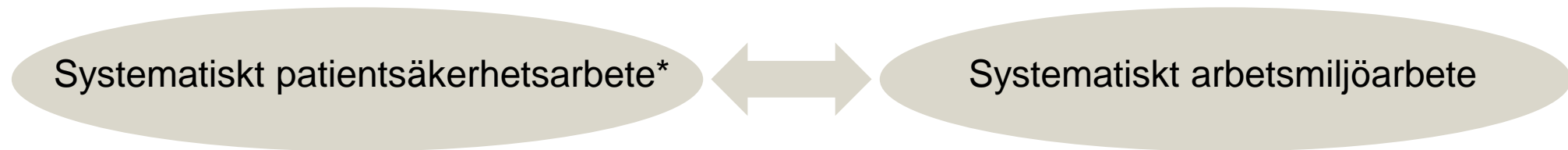

Ansvar för att rätt åtgärder tillämpas?

Vårdgivare och verksamhetschef, arbetsgivare

Personal inom hälso- och sjukvården (inklusive tandvård)

Myndigheternas olika roller och ansvar

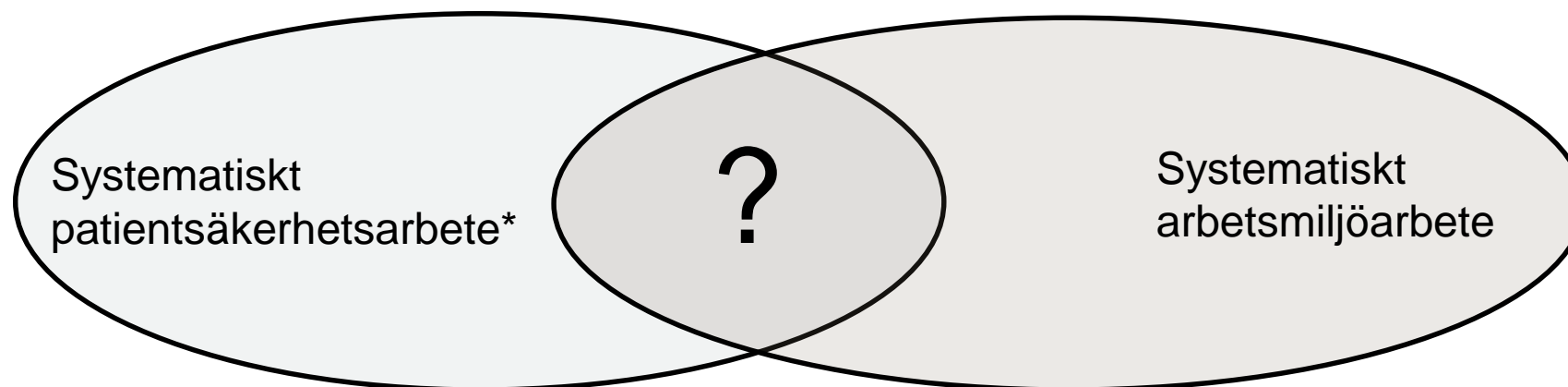
*3 kap. PSL eller HSLFFS 2017:40

AFS 2018:4 Smittrisker

AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)

AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Vad är vad i smittskyddsarbete?

*3 kap. PSL eller HSLFFS 2017:40

AFS 2018:4 Smittrisker

AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)

AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Covid-19

Vi behöver alla hjälpas åt för att bromsa smittspridningen av sjukdomen covid-19. Här hittar du samlad information och stöd till dig som arbetar i vård och omsorg samt Socialstyrelsens roll och uppdrag.

Stöd till personal inom hälso- och sjukvården
Information och stöd till dig som arbetar inom hälso- och sjukvården.

Det här ska du tänka på

Stöd till personal inom socialtjänsten
Information och stöd till dig som arbetar inom socialtjänsten.

Det här ska du tänka på

Stöd till personal inom tandvården
Information och stöd till dig som arbetar i offentlig och privat tandvård.

Det här ska du tänka på

Socialstyrelsens roll och arbete
Vi stöttar hälso- och sjukvården och socialtjänsten i arbetet med covid-19 och ger en nationell lägesrapport.

Socialstyrelsens roll

Utbildningar och material
Här hittar du som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst utbildningar och stödmaterial.

Utbildning och material

Frågor och svar
Här finns svar på vanliga frågor relaterade till covid-19 för dig som arbetar i vård, omsorg och tandvård.

Frågor och svar

Information om covid-19 till pers x +
← → ↻ 🏠 🔒 https://www.socialstyrelsen.se/coronavirus-co... 🔍 ⭐ ⚙️ 👤 ...

 Socialstyrelsen 🔊 Lyssna 📖 Lästläst 🗣️ Teckenspråk 🌐 English 🗣️ Other languages

Covid-19 Stöd till hälso- och sjukvården Stöd till socialtjänsten Stöd till tandvården Socialstyrelsens roll och arbete Frågor och svar Utbildningar och material

Covid-19 > Stöd till tandvården

Information om covid-19 till personal inom tandvård

Samhällets insatser har fokus på att skydda riskgrupper som äldre personer med vissa underliggande sjukdomar. Därför är du som arbetar inom tandvården där det finns riskgrupper särskilt viktig.

Senaste informationen om covid-19 +

Information på andra språk, lättläst och bildstöd +

Om aerosolgenererande arbetsmoment i hälso-, sjuk och tandvård

Vissa arbetsmoment inom hälso-, sjuk- och tandvård är eller kan vara aerosolgenererande. Därför har vi tagit fram ett kunskapsstöd som innehåller en sammanställning sådana moment. Sammanställning kommer att uppdateras löpande när det finns ny relevant kunskap på området.

[Aerosolgenererande arbetsmoment inom hälso-, sjuk- och tandvård \(pdf\)](#)

Svar på vanliga frågor om tandvård

[Här hittar du svar på vanliga frågor](#)

Personal som berörs av informationen

Informationen vänder sig till personal som arbetar i offentlig och privat tandvård. Även personal som inte arbetar med tandvård kan beröras av informationen. Det kan handla om allt från städpersonal till administratörer.

Exempel på verksamheter och insatser:

- Allmäntandvård och specialisttandvård
- Tandvårdspersonal som deltar i verksamhet inom BVC

Antibiotika förskrivet av tandläkare

Rekommendationer finns

- **NR-tandvård 2011**
- **Läkemedelsverket 2012+2016, 2014**
- **Tandvårdens läkemedel uppdateras årligen**

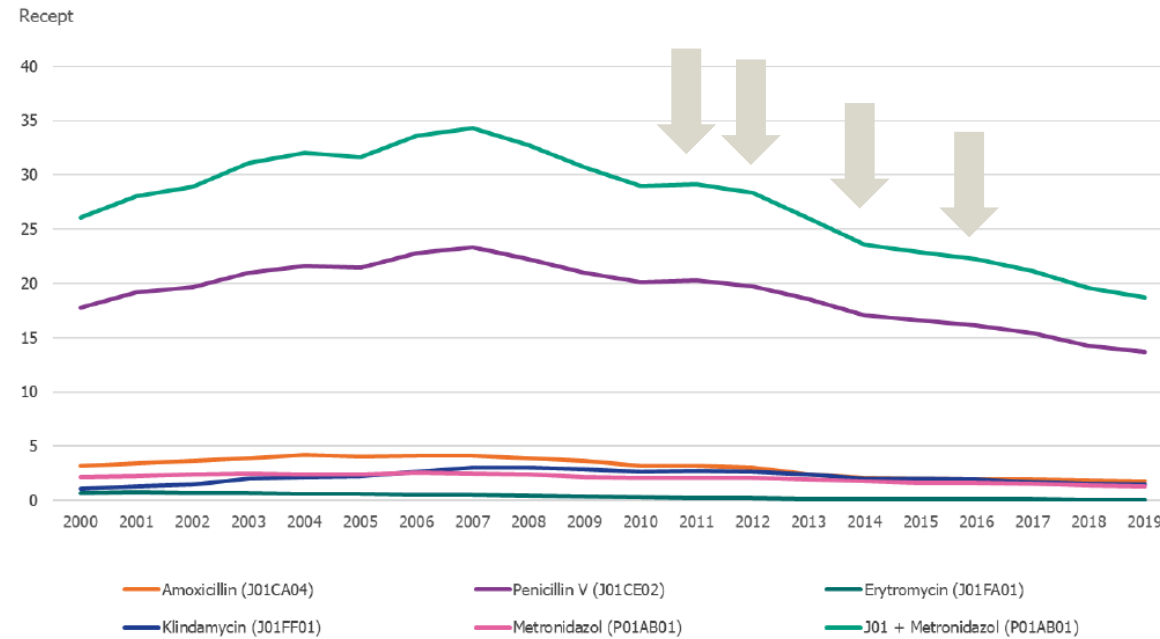
EUROPEISKA ANTIBIOTIKA DAGEN
18/11 2020

Har rekommendationer någon effekt?

Försäljning av antibiotika förskrivna av tandläkare, 2000-2019

(J01 och metronidazol P01AB01), Recept/1000 invånare och år

Källa: eHälsomyndigheten

Behov av tydligare stöd i behandlingsrekommendationer

Uppdaterade rekommendationer kring dos och duration
Rekommendationer om dosanpassning till speciella
grupper

Behandling av
periimplantit
parodontala och periapikala tillstånd
osteomyelit och osteoradionekros
osteonekros vid benspecifika antiresorbtiva läkemedel

**Profylax vid Implantatkirurgi,
Benaugmentation**

Ledproteser

Endokarditprofylax

**Benskadande ingrepp på
strålbehandlade patienter**

**Benskadande ingrepp vid behandling
med benspecifika antiresorbtiva
läkemedel**

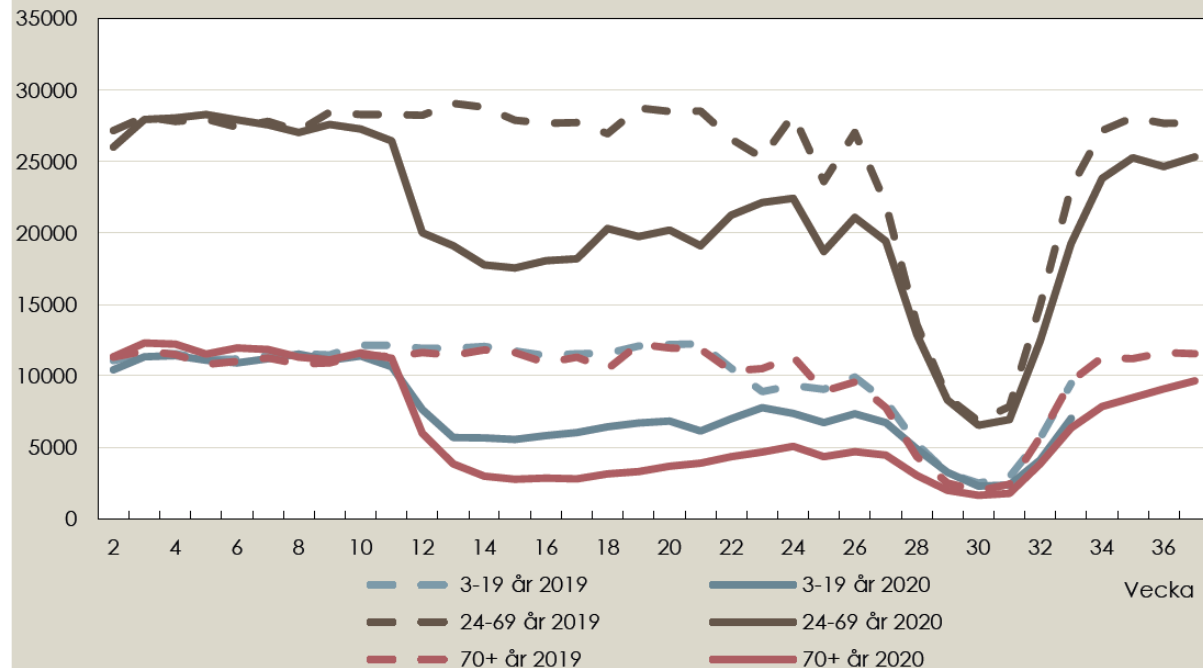
Sinuskommunikation

Trauma

Hur påverkar tillgången till tandvård förskrivningen av antibiotika?

Figur 2. Antal besökare i tandvården* per arbetsdag under vecka 2-37, efter ålder**

Genomsnittligt antal besökare per arbetsdag i respektive vecka år 2019 och 2020

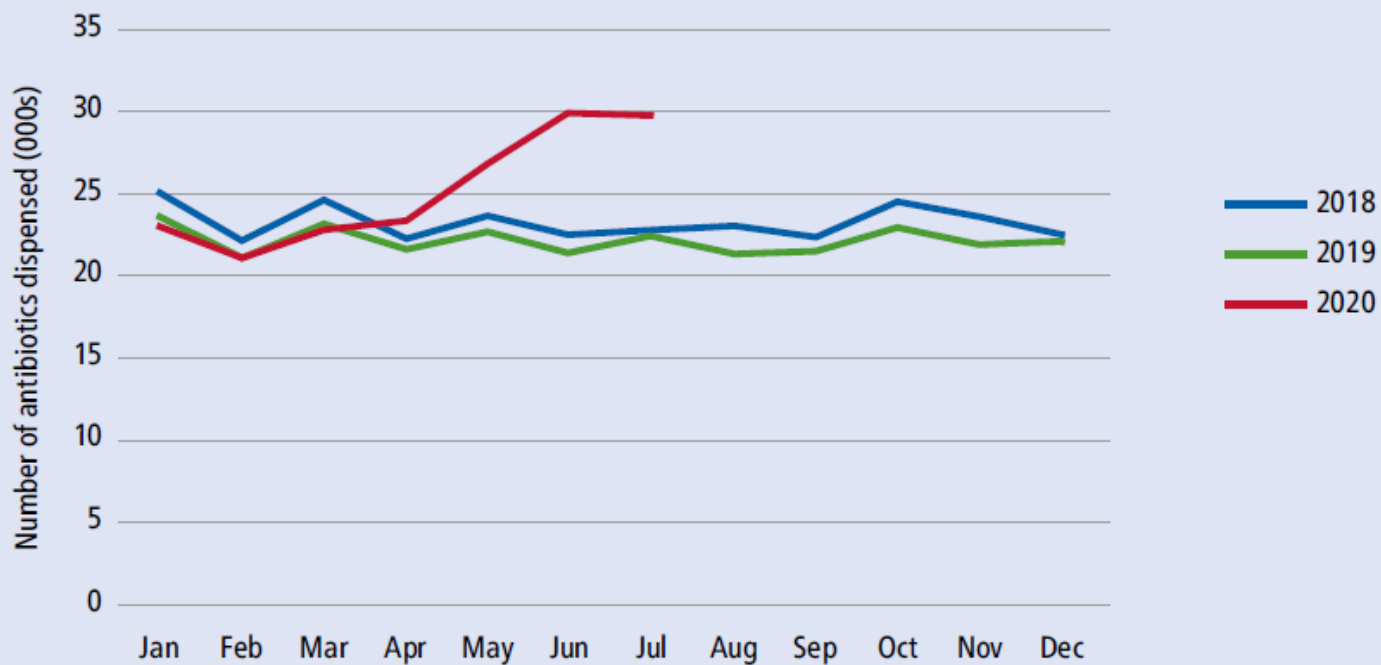
*Avser personer som fått tandvård inom barn- och ungdomstandvård och statligt tandvårdsstöd

** Barn följs mellan vecka 2 och 33

Källa: Svenskt kvalitetsregister för karies och parodontit, Socialstyrelsens tandhälsoregister

Uttalad lock down ökar antibiotikaförskrivning

Fig. 1 Number of antibiotic items dispensed by community pharmacists in England to NHS dental patients between January 2018 and July 2020. Data source: NHSBSA¹⁷

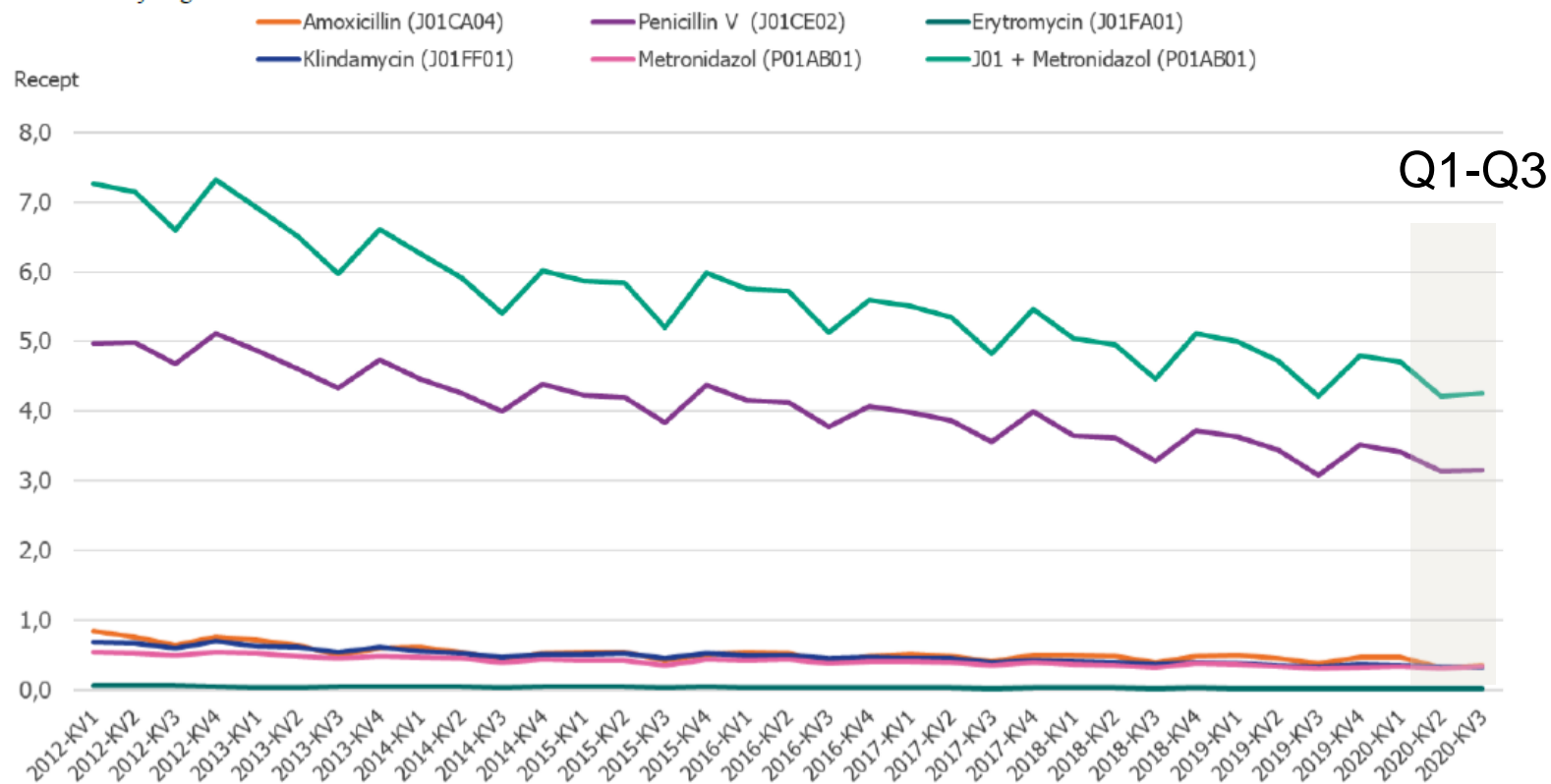
Ingen generell ökning i Sverige

Försäljning av antibiotika förskrivna av tandläkare, kvartal 1 2012 - kvartal 3 2020

(J01 och metronidazol P01AB01)

Recept/1000 invånare

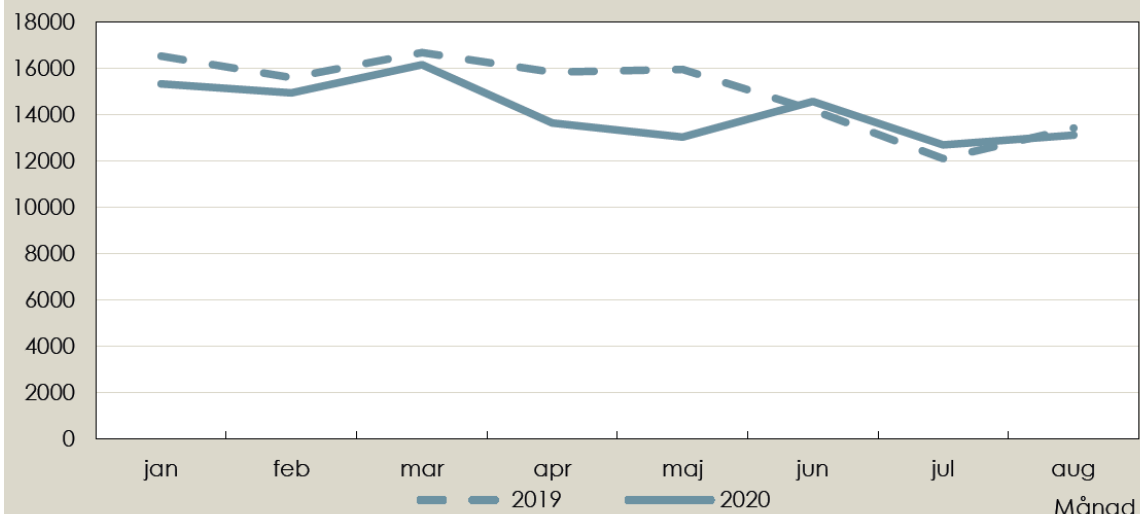
Källa: eHälsomyndigheten

Förskrivningen har ökat bland dem som besöker tandvården under våren 2020

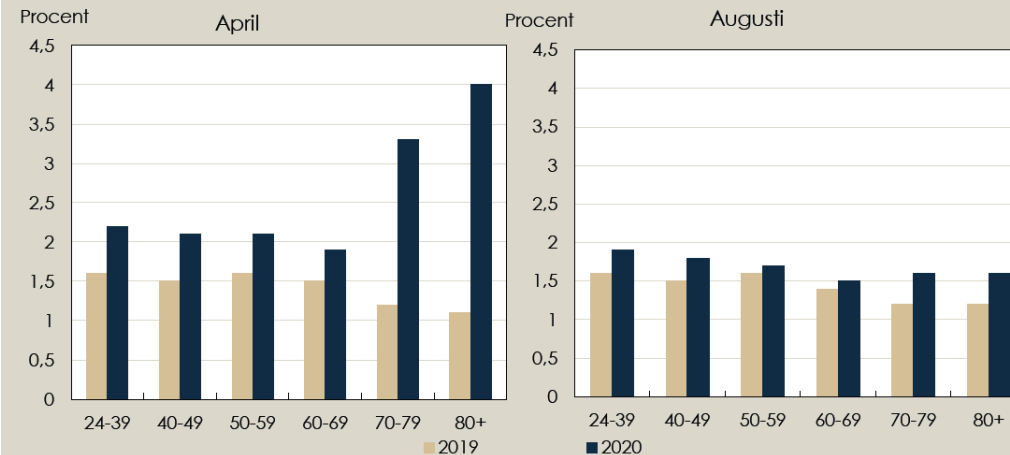
Figur 9. Antal uthämtade antibiotikaförskrivningar år 2019 och 2020

Antibiotika förskrivet av tandläkare

Källa: Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen

Figur 10. Andel av besökare i tandvården* som har hämtat ut antibiotika förskrivet av tandläkare i april respektive augusti år 2019 och 2020

*Avser tandvård för vuxna 24 år och äldre inom statligt tandvårdsstöd, nödvändig tandvård och tandvård till personer med stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

Källa: Tandhälsoregistret och läkemedelsregistret, Socialstyrelsen

Effekter av pandemin på tandvård

Minskat antal besök hos äldre och socioekonomiskt svaga grupper

Dem med sämre tandhälsa har minskat besöken till tandvården under 2020 jämfört med 2019

Skillnader i munhälsa riskerar öka i spåren av pandemin

Sammantaget behöver tandvården möta ett behov av tandvård bland svaga grupper som avstått besök under den tidiga fasen av pandemin

Tack för uppmärksamheten!